

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

**Directie West en Midden
Europa**

Bezuidenhoutseweg 67
2594 AC Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.minbuza.nl

Contactpersoon

Nabil Taouati
T 070-3484080
F 070-3486233
nabil.taouati@minbuza.nl

Datum 21 maart 2011
Betreft Beantwoording vragen van de leden Kortenoeven en Wilders (beiden PVV)
over onderdrukking van de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid in
Turkije.

Onze Referentie

DWM-177/11

Uw Referentie

2011Z04636

Bijlage(n)

2

Geachte Voorzitter,

Graag bied ik u hierbij de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Kortenoeven en Wilders over onderdrukking van de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid in Turkije. Deze vragen werden ingezonden op 8 maart 2011 met kenmerk 2011Z04636.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Dr. U. Rosenthal

Antwoorden van de heer Rosenthal, Minister van Buitenlandse Zaken, op vragen van de leden Kortenoeven en Wilders (beiden PVV) over onderdrukking van de vrijheid van meningsuiting en persvrijheid in Turkije. (Ingezonden 8 maart 2011)

Directie West en Midden
Europa

Onze Referentie
DWM-177/11

Vraag 1

Kent u de berichten 'Why is Turkey Arresting Journalists?' 1), 'Turkey - journalists arrests chills free speech' 2) en 'Two journalists sentenced to more than seven years in prison for covering banned demonstration'? 3)

Antwoord op vraag 1

Ja.

Vraag 2

Is het waar dat het Turkse regime op 3 maart 2011 zeven journalisten en twee schrijvers heeft laten arresteren? Zo ja, op welke rechtsgrond zijn die arrestaties verricht en hoe beoordeelt u die?

Vraag 3

Deelt u de veronderstelling van Times-correspondent Pelin Turgut, dat de arrestatie van Nedim Sener en Ahmet Sik verband houdt met hun kritiek op de machtspositie in de Turkse staat van Fethullah Gülen, leider van de naar hem vernoemde extremistische islamitische beweging? 4)

Antwoord op vragen 2 en 3

Genoemde journalisten en schrijvers zijn aangehouden in het kader van een breder justitieel onderzoek naar de zogenaamde 'Ergenekon'-zaak; een vermeende samenzwering van onder meer Turkse generaals, journalisten, schrijvers en academici gericht op destabilisering van democratische instituties, waaronder de regering-Erdoğan. Het Kabinet gaat niet in op individuele tenlasteleggingen. Wel volgt Nederland, samen met de Europese Commissie en overige EU-lidstaten, deze ontwikkelingen op de voet. Het uitgangspunt daarbij is dat alle verdachten in Turkije op een eerlijke en onafhankelijke rechtsgang moeten kunnen rekenen.

Vraag 4

Is het waar dat de Turkse journalisten de heren Vedat Yilidiz en Lokman Dayan, op 24 februari 2011 door de Turkse rechter werden veroordeeld tot een celstraf van zeven jaar plus elf maanden, vanwege het lidmaatschap van een 'illegale organisatie' en vanwege het in 2008 participeren in een verboden demonstratie? Zo ja, op welke rechtsgrond berusten deze vonnissen en hoe beoordeelt u deze (zowel ten principale als waar het gaat om proportionaliteit)?

Vraag 5

Is het waar dat de heren Yilidiz en Dayan bovendien zijn veroordeeld tot tien maanden gevangenis vanwege 'het verspreiden van propaganda voor een vijandige organisatie'? Zo ja, op welke rechtsgrond berusten deze vonnissen en hoe beoordeelt u deze (zowel ten principale als waar het gaat om proportionaliteit)?

Vraag 6

Hoe typeert u de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid in Turkije?

Antwoord op vragen 4 t/m 6

De journalisten Yildiz en Dayan zijn veroordeeld tot een gevangenisstraf van zeven jaar en elf maanden in totaal. Deze straf bestaat uit drie componenten: zes jaar en drie maanden voor vermeend lidmaatschap van de PKK, tien maanden voor het verspreiden van 'PKK-propaganda' en 15 maanden vanwege het schenden van de Wet op Publieke bijeenkomsten. De Anti-terreurwet vormt de rechtsgrond van dit vonnis. De advocaat heeft aangegeven tegen de uitspraak in beroep te gaan.

In Turkije hebben zich de afgelopen jaren positieve en negatieve ontwikkelingen voorgedaan. Zo hebben er aanzienlijk minder vervolgingen op basis van artikel 301 van het Turkse strafrecht plaatsgevonden. Op basis van andere wetsartikelen (met name artikel 285ⁱ en 288ⁱⁱ van het Wetboek van Strafrecht) is echter sprake van een toenemend aantal vervolgingen. Dit baart het Kabinet zorgen. In aanvulling hierop, staan de media in Turkije onder druk doordat *websites* worden verboden en er sprake is van zelfcensuur onder journalisten.

Vraag 7

Heeft u het islamistische Turkse regime aangesproken op bovengenoemde en andere door dat regime getroffen maatregelen die de vrijheid van meningsuiting en de persvrijheid verder onderdrukken?

Antwoord op vraag 7

Het Kabinet spreekt de Turkse regering, zowel bilateraal als via de EU, voortdurend aan op implementatie van de Kopenhagen-criteria, waarvan vrijheid van meningsuiting en persvrijheid integraal onderdeel uitmaken. Onlangs heb ik dit nog gedaan tijdens mijn bezoek aan Ankara op 2 februari jl.

Vraag 8

Deelt u de mening dat Turkije nooit en te nimmer lid mag worden van de Europese Unie?

Antwoord op vraag 8

Zolang niet aan alle toetredingscriteria voldaan is, kan Turkije geen lid van de EU worden. Dit standpunt is ook in mijn contacten met de Turkse regering uitgedragen.

1) Time magazine, 6 maart 2011:

<http://www.time.com/time/world/article/0,8599,2057424,00.html>

2) Human Rights Watch, 4 maart 2011:

<http://www.hrw.org/en/news/2011/03/04/turkey-journalists-arrests-chills-free-speech>

3) International Freedom of Expression Exchange, 3 maart 2011:

http://www.ifex.org/turkey/2011/03/03/yilidiz_dayan_sentenced/

4) Zie over het gevaar van de Gülen-beweging: 'Fethullah Gülen's Grand Ambition'

<http://www.meforum.org/2045/fethullah-gulens-grand-ambition>

ⁱ Schending van geheimhouding van onderzoek

ⁱⁱ Poging tot beïnvloeding van een juridisch proces